

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 63/09-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. februára 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti D., a. s., M., zastúpenej Ing. Dušanom Činčárom – riaditeľom, právne zastúpenej advokátom JUDr. M. K., Advokátska kancelária, M., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 NcC 39/2008-137 zo 17. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti D., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. decembra 2008 doručená sťažnosť spoločnosti D., a. s., M. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 NcC 39/2008-137 zo 17. októbra 2008 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2.1 Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka v konaní vedenom na Okresnom súde Michalovce (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 20 C 107/2006 v postavení žalobkyne proti odporcovi A. – S. p., a. s., B., o náhradu škody s príslušenstvom, uplatnila prostredníctvom svojho právneho zástupcu námietku zaujatosti voči konajúcemu zákonnému sudcovi JUDr. M. K. Krajský súd napadnutým uznesením o podanej námietke rozhodol tak, že sudca okresného súdu nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania vecí. Sťažovateľka namieta, že krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní o vznesenej námietke zaujatosti neposúdil dôsledne všetky ňou uvádzané skutočnosti, ktoré podľa jej názoru predstavovali pochybnosti o nestrannosti a nezávislosti zákonného sudcu, a to predovšetkým, že v rozhodnutí nezohľadnil uvádzanú judikatúru ústavného súdu, odôvodnenie jeho rozhodnutia je nedostatočné, a preto sa s ním nemôže stotožniť. Uvedeným rozhodnutím tak podľa tvrdení sťažovateľky došlo k porušeniu jej práva na súdnu ochranu.

2.2 Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vo veci takto rozhodol:

„1. Základné práva spoločnosti D., a. s. podľa čl. 46 ods. 1) Ústavy Slovenskej republiky na súdnu ochranu, ako aj jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 na spravodlivé súdne konanie Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli uznesením KS K. sp. zn. 6NcC/39/2008 zo dňa 17. X. 2008 porušené.

2. Zrušuje uznesenie KS K. sp. zn. 6NcC/39/2008 zo dňa 17. X. 2008 a vracia vec na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný zaplatiť náhradu trov konania JUDr. M. K. v celkovej sume 7.938,- Sk (sedemtisícdeväťstotridsaťosem slovenských korún) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

3. Zo sťažnosti sťažovateľky zo 4. júna 2008 a 21. júna 2008 adresovanej okresnému súde vyplýva, že sťažovateľka v nich namietala predovšetkým nečinnosť okresného súdu

a zaujatosť konajúceho sudcu JUDr. M. K. v konaní vedenom pod sp. zn. 20 C 107/2006. Zaujatosť konajúceho sudcu odôvodnila tým, že sa „*taký aj objektívne javí v očiach strán*“, dopúšťa sa porušovania právnych predpisov (Občianskeho súdneho poriadku a zákona o sudcoch), ktorých odstránenie si vyžaduje zásah nadriadeného súdu. Podľa sťažovateľky predmetom sťažnosti „*nie je hodnotenie správnosti procesných postupov, výrokov, ale len to, či sami osobe predstavujú zdroj objektívnych pochybností o nestrannosti, nezávislosti zákonného sudcu čo predstavuje dôležitý prvok právnej ochrany zaručenej čl. 46 ods. (1) a k nemu patrí právo na rozhodnutie veci nestranným sudcom čl. 144 Ústavy SR, a ktoré je implikované v záruke nestrannosti súdu čl. 141 Ústavy SR*“. Sťažovateľka ďalej v sťažnosti uviedla, že „*... Dotknutý zákonný sudca vykonáva svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu inak povedané, ide o obchádzanie zákona a navyiac prekročil svoju právomoc, čo sa rozumie konanie dotknutej osoby, ktorá vykonáva činnosť, ktorá patrí do právomoci iného verejného činiteľa (nadriadeného, prípadne aj podriadeného, pokiaľ dotknutý subjekt nemá právomoc vec vybaviť sám)*“.

4. Krajský súd ako súd nadriadený okresnému súdu preskúmal vznesenú námietku, vyjadrenie konajúceho sudcu, oboznámil sa s obsahom spisu a v napadnutom uznesení dospel k záveru, že nie sú splnené zákonom ustanovené dôvody na vylúčenie zákonného sudcu z prerokúvania a rozhodovania predmetnej veci z dôvodu, že sťažovateľka nepreukázala žiadny kvalifikovaný dôvod na vylúčenie sudcu z prerokúvania a rozhodovania predmetnej veci a námietku zaujatosti odôvodnila iba svojimi subjektívnymi názormi.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v zásade každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 6 NcC 39/2008 zo 17. októbra 2008.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľky, ktorou namieta porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením, ktorým krajský súd rozhodol o tom, že sudca okresného súdu JUDr. M. K. nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania vecí, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodu, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

7. V napadnutom uznesení krajský súd okrem iného uviedol:

„Pre pomer k veci bude sudca vylúčený vtedy, ak má na výsledku konania priamy alebo nepriamy záujem alebo keď má o veci dopredu také poznatky, ktoré by mal získať až počas konania a ktoré môžu jeho nestrannosť ovplyvniť.

Dôvodom pre vylúčenie sudcu pre pomer k účastníkovi, bude predovšetkým to, že niektorý z účastníkov je sudcovi blízkou osobou (§ 116 Občianskeho zákonníka), alebo jeho priateľom, alebo sudca má k niektorému z účastníkov záporný vzťah a pod.

Zákonné ustanovenie (§14 ods. 1 O. s. p.) o vylúčení sudcu predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom alebo k ich zástupcom, že aj pri všetkej snahe sudcu o nezaujatosť v konaní a pri rozhodovaní, by to mohlo ovplyvňovať jeho postoj vo veci, ktorú prejednáva. Postačí, ak vzhľadom na takýto pomer sudcu, možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti, ktorá nemusí byť preukázaná.

Na základe toho, čo uviedol zástupca žalobcu, nemožno urobiť záver, že sudca JUDr. M. K. je voči žalobcovi, resp. právnemu zástupcovi žalobcu zajatý. Vo vznesenej námietke zaujatosti nebol uvedený žiaden zákonom uznaný dôvod zaujatosti, na základe ktorého by sa mohla spochybniť nezaujatosť namietaného sudcu.

Subjektívny pocit účastníka konania, resp. jeho právneho zástupcu, nepodložený objektívne existujúcimi skutočnosťami významnými z hľadiska ust. § 14 ods. 1 O. s. p. je na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci nepostačujúci.

Na vylúčenie sudcu JUDr. M. K. je tiež nepostačujúca tá skutočnosť, že zástupca žalobcu nesúhlasí s procesným postupom sudcu v konaní, s protokoláciou zápisnice na pojednávaniach a pod.

V zmysle ust. § 117 ods. 1 O. s. p. pojednávanie vedie predseda senátu alebo samosudca, a to tak, aby prispelo k spravodlivému rozhodnutiu, aby splnilo výchovný účel a aby prebiehalo dôstojne a nerušene.

Predseda senátu, resp. samosudca zodpovedá aj za protokoláciu zápisnice z pojednávania. Do zápisnice o pojednávaní sa opíše priebeh dokazovania a uvedie sa obsah prednesov účastníkov konania, ktoré súvisia s vecou samou. Ak účastník konania nesúhlasí s protokoláciou zápisnice o pojednávaní, môže namietat jej protokoláciu (môže

namietat' jej znenie) a môže uviesť návrh na doplnenie zápisnice, o ktorom rozhoduje predseda senátu alebo samosudca podľa § 40 ods. 3 O. s. p.

Z obsahu spisu nadriadený súd zistil, že zákonný sudca na žiadosť právneho zástupcu žalobcu dovolil právnenému zástupcovi žalobcu nadiktovať jeho prednes priamo do diktafónu. Pri opisovaní záznamu súd zistil, že zástupca svoj prednes nadiktoval tak, že niektoré časti sú nezrozumiteľné. To, že niektoré časti záznamu boli nadiktované nezrozumiteľne, resp. nenáležitým spôsobom, nie je chybou súdu, resp. sudcu.

Nadriadený súd pre úplnosť poznamenáva, že meradlom pre hodnotenie objektivity sudcu nemôže byť subjektívne hodnotenie úkonov sudcu, resp. že nepostupuje podľa predstáv žalobcu alebo jeho právneho zástupcu.

Z ust. § 120 O. s. p. a § 132 O. s. p. upravujúcich dokazovanie vyplýva, že o tom, či sa dôkaz navrhnutý účastníkom vykoná alebo nevykoná, rozhoduje výlučne súd, ktorý je povinný v odôvodnení rozsudku, ktorým rozhodne vo veci samej uviesť (okrem iného) prečo nevykonal aj dôkaz navrhnutý účastníkom konania.

Ak by súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil, a nedostatočne zistil skutkový stav, je táto skutočnosť dôvodom, pre ktorú môže odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. v znení od 15. októbra 2008 zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Táto skutočnosť ale môže bez ďalšieho (ak nie sú tu iné relevantné dôvody) viesť k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodovania konkrétnej veci.

Na adresu žalobcu, resp. jeho zástupcu krajský súd poznamenáva, že dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci, alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach (viď § 14 ods. 3 O. s. p.).“

8. Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd jasným, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré nevylíčil namietaného sudcu z konania a rozhodovania v označenej veci. Odôvodnenie rozhodnutia krajským súdom nemožno považovať za neodôvodnené ani arbitrárne, ako to tvrdí sťažovateľka vo svojej sťažnosti.

Ústavný súd konštatoval, že odôvodnenie uznesenia krajského súdu týkajúce sa nevyhlásenia sudcu z prerokovania a rozhodovania vecí treba považovať za dostatočné, pretože bez akejkoľvek pochybnosti z neho vyplýva, prečo rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku uznesenia.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2009